

IN MEMORIAM

ZOE PETRE (23.VIII.1940-1.IX.2017)

Zoe Petre a avut privilegiul de a se naște într-o familie cu serioasă bază intelectuală. Mama sa, o foarte bună profesoară de latină, provenea din familia Moisil, iar tatăl a fost Emil Condurachi, renumit pentru erudiția și diplomația cu care a condus ani de-a rândul Institutul de Arheologie, începând din anul 1956. Astfel se poate explica de ce copilul Zoe Condurachi a fost înscrisă la Liceul Clasic ce aparținea de catedrala Sf. Iosif. Locuind atunci în același cartier, deja aflasem de eleva eminentă, iar mai târziu, avându-l coleg de birou pe Alexandru Suceveanu, am aflat multe alte povești din perioada în care au fost colegi la renumitul liceu clasic. În urma acestei pregătiri, Zoe Condurachi a urmat Facultatea de Istorie, specialitatea Istorie antică și arheologie. În 1961 s-a căsătorit cu arheologul Aurelian Petre (1925-1982). După absolvire a fost numită preparator (1961-1968), asistent (1968-1978), lector (1978-1990), apoi profesor universitar. Din 1965 a fost membru al Societății de Studii Clasice și din 1969 la Association pour l'encouragement des études grécques, Paris. În 1978 a obținut titlul de doctor în istorie cu teza „Formarea ideologiei democratice în Grecia antică”, conducător științific fiind prof. univ. dr. Dionisie M. Pippidi. Se poate observa lentoarea cu care un om cu o asemenea pregătire putea avansa în acei ani. Între 1990-1996 a fost decanul Facultății, apoi director al Școlii doctorale. În timpul decanatului său, Zoe Petre a încercat și a reușit să refacă în mare măsură structura grav afectată pînă în 1990, prin diminuare, a Facultății. Astfel ea a lărgit numărul cadrelor didactice în specialitățile neacoperite, invitind cercetători de la institutele Academiei, printre care și subsemnatul.

Prin erudiție și sagacitate Zoe Petre a fost un profesor apreciat de colegi și admirat de studenți. Împreună cu aceste calități, pregătirea sa clasică i-a permis accesul direct și aprofundat la sursele literare antice pentru istoria veche a Greciei, în care s-a specializat. A participat la numeroase colocvii și congrese de specialitate din țară și străinătate, a susținut conferințe la universități din Stasbourg, Lille, Bruxelles, Cambridge fiind o francofonă fără cusur. A fost profesor asociat la École des Hautes Études en Sciences Sociales (Paris), Centre „Louis Gernet” d'études comparées sut les sociétés anciennes; al Universității „Jules Verne” din Amiens; visiting professor al Universității Harvard, Cambridge, Mass; visiting researcher al Universității Columbia, New York; director și director onorific al École Doctorale Régionale en Sciences Sociales de Bucarest. Din 1990 Zoe Petre s-a implicat în viața publică și socială fiind membru fondator al Alianței Civice (1990), vicepreședinte al Fundației Române pentru Democrație, director de comunicare al campaniei prezidențiale a candidatului Convenției Democratice, Emil Constantinescu, apoi consilier prezidențial și coordonator al Departamentului de Politici Publice al Președinției.

Din cele peste 100 de lucrări amintim:

Teoria sofistă a egalității naturale, în *Studii Clasice*, V, 1963; *Les sophistes et la question de l'esclavage*, în „*Acta Antiqua Philippopolitana. Studia Historica et Philologica*”, Sofia, 1963; *La pensée historique de Zosima*, în *Studii Clasice*, VII, 1965; *Quelques problèmes concernant le développement de la pensée démocratique à Athènes (510-460 an. n. è.)*, *ibidem*, XI, 1969; *Hippodamos de Milet et les problèmes de la cité démocratique*, *ibidem*, XII, 1970; *Thèmes dominants et attitudes politiques dans les „Sept contre Thèbes” d'Eschyle*, *ibidem*, XIII, 1971; *Le comportement tyranique în „Actes de la XII-e Conférence internationale d'études classiques”, „Eirene”*, Cluj-Napoca, 1972-Amsterdam, 1975; *Civilizația greacă și originile democrației*, București, 1993, *Societatea greacă, arhaică și clasică (texte antice traduse și comentate)*, București, 1994; *Cetatea greacă între real și imaginar*, București, 2000; *Vârsta de bronz (eseuri)*, București, 2000; *Practica Nemuririi. O lectură critică a izvoarelor grecești referitoare la geți*, Iași, 2004; *La Roumanie après 1989 (în colaborare cu Catherine Durandin)*, Paris, 2008

A obținut următoarele premii: „*Timotei Cipariu*” al Academiei Române, 1981; „*Nicolae Iorga*” al Ministerului Culturii, 1990; „*Mihai Viteazul*” al Societății Mihai Viteazu-Călugăreni, 1995.

I s-au acordat ordine și distincții: „*Legiunea de onoare*” în grad de comandor, Franța, 1999; „*Dom Infante Henrique*” în grad de mare ofițer, Portugalia, 1999; „*Danebrog*” cu Mare Cruce, Danemarca, 2000; „*Serviciul Credincios*”, cu Mare Cruce, România, 2000.

Ca prieten și coleg mă alătur cu convingere celor care i-au admirat capacitatea intelectuală și mai ales cea de îndrumător pentru tinerii care au știut să prețuiască la timp un asemenea izvor de cunoaștere. Cu plecarea ei în lumea de dincolo cultura și știința românească a pierdut o eminență neregăsită.

Prof. dr. Alexandru BARNEA